

3.4 Delområde 4 Sörmjöle-Norrmjöle

Korta fakta

Sörmjöle och Norrmjöle är för många umebor synonymt med upplevelser av havet. Hit åker många för sommarens bad. Umeås allra bästa havsbad finns inom delområdet, bl.a. Bettnessand, Norrmjöle havsbad, Kolonin och Klössand. Tre åar och flera bäckar, som alla mynnar i Mjölefjärden, bidrar till att skapa förutsättningarna för de fina sandstränderna.

Längst in i Mjölefjärden vid Åhedåns och Sörmjöleåns utlopp är uppgrundningen påtaglig men i övrigt finns en hel del djupa vatten relativt strandnära inom detta delområde. Vattendrag inom området är Sörmjöleån, Åhedån samt Norrmjöleån. Kuststräckan saknar nästan helt öar.

En av kommunens få obebbyggda uddar är Kläppudden vid Norrmjöle. Här finns strövvänliga marker med varierad topografi, klippstränder och närhet till sandstränder. En fin kulturmiljö finns vid Norrmjöleåns utlopp där gammal sjöbodbebyggelse ligger vackert vid ån och intill en öppen sandhed.

I delområdet bor omkring 600 personer och längs kuststräckan finns mycket bebyggelse med flertalet fastboende. Sörmjöle har service i form av skola och butik. I området kring Sörmjöle finns mer än 60 obebbyggda tomter inom detaljplan och i Norrmjöle fler än 70 som i huvudsak ligger mer än 200 meter från stranden.

Allmänhetens tillgänglighet till havet är relativt god genom att sträckan har flera badstränder som är öppna för allmänheten. Eftersom det är ett område med sandstränder är det svårt att ha båt i området.

Riksintresse för rennäring berör delområdet.

Pågående förändringar

Norrmjöle och Sörmjöle är oerhört attraktiva områden där omvandlingen från fritidshus till permanentboende är tydlig. Båda områdena föreslås bli föremål för utredning och åtgärdsförslag gällande VA-lösningar inom en tioårsperiod enligt Regler för vatten- och avloppsfrågor i tillväxt- och omvandlingsområden (Umeå kommun, 2009).

Inom delområdet har vattenområdena bedömts ha god status med hänsyn till Vattendirektivet. Badvattendirektivet pekar ut Norrmjöle och Sörmjöle havsbad vilket innebär en hög skyddsnivå för spillvattenrening vilket kan kräva t.ex. med samfälliga gemensamma anläggningar eller kommunal anslutning.

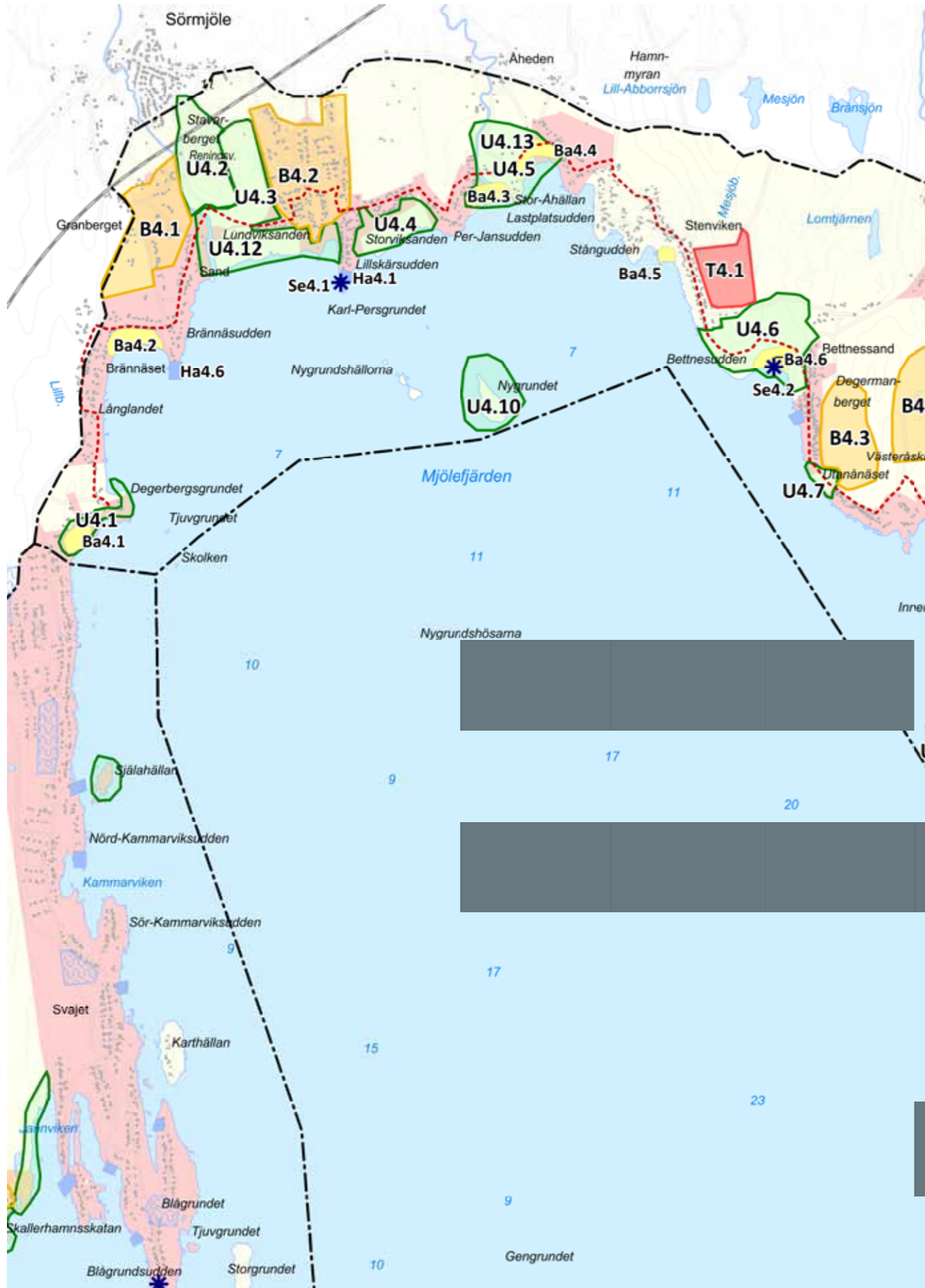
De fina sandstränderna i Sörmjöle - Norrmjöle lockar till besök året om. På bilden Klössand i december

Planförslag- prioriterade frågor

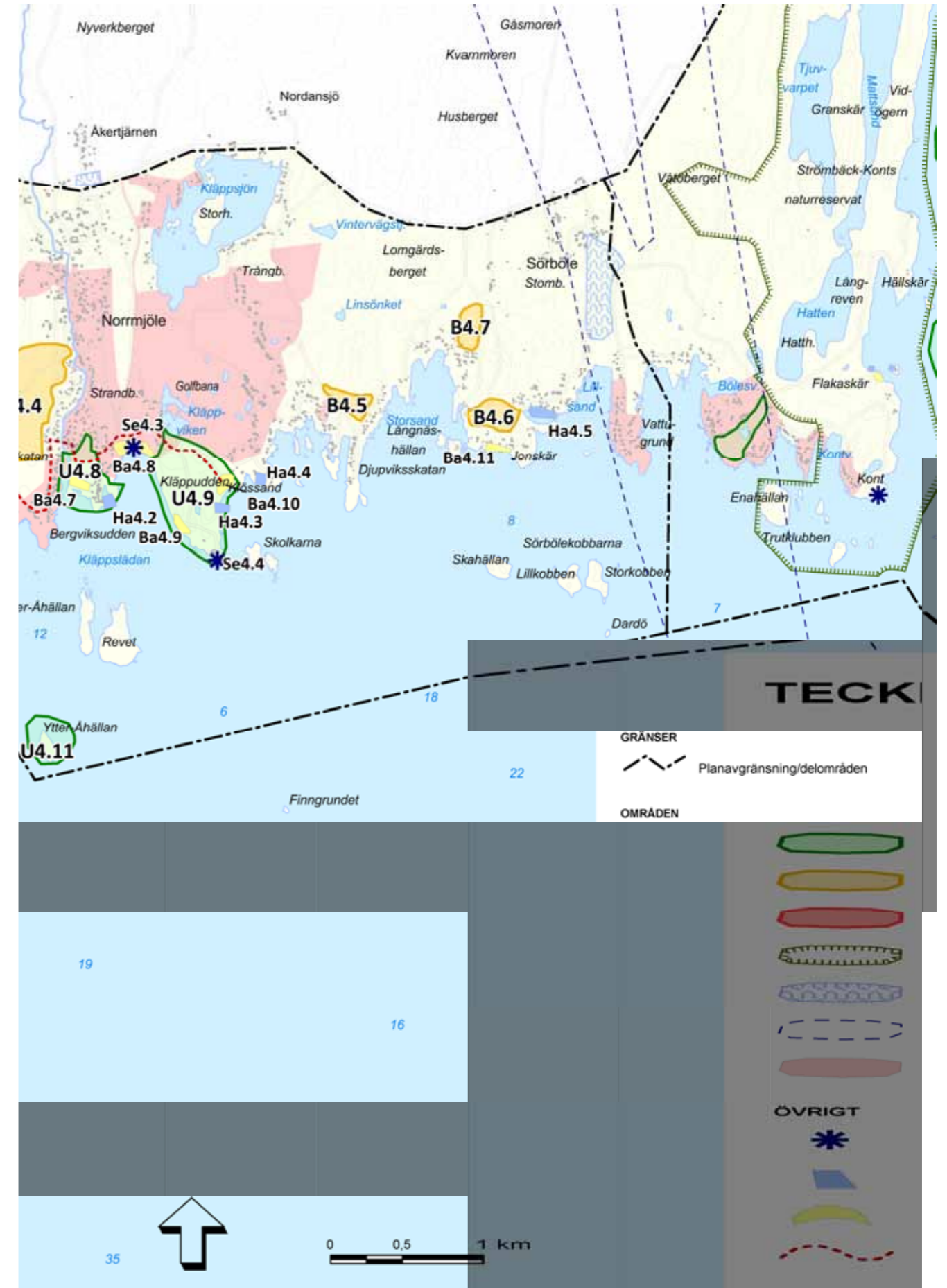
- För samtliga havsbad är det angeläget att säkerställa allmänhetens tillgänglighet och att införliva badstränderna i det stråk utmed kusten som benämns "Umeås tio havsbad".
- Frågan om att binda samman de tio havsbaden i ett stråk i form av en gång- och cykelväg är en angelägen åtgärd som föreslås bli föremål för en särskild utredning. Se illustration sidan 16.
- För samtliga havsbad är det angeläget med en positiv syn på att stränder sköts av lokala aktörer där syftet är att hålla stränder fria från igenväxning. Det är viktigt att skötselåtgärder bedrivs långsiktigt och kontinuerligt.
- På ömse sidor om Åhedåns utlopp finns mycket fina badstränder (Ba4.3 och Ba4.4) där det är angeläget att allmänhetens tillgång till området säkerställs.
- Badplatsen Kolonin är en av kommunens finaste (Ba4.1). Här är det viktigt att säkerställa allmänhetens tillgänglighet till stranden.
- Den i stort sett obebbyggda Kläppudden vid Norrmjöle (U4.9) har stor betydelse för friluftsliv och naturvård och föreslås bli föremål för skydd som kommunalt naturreservat.
- Vid Stenviken finns ett område som är lämpligt för utveckling av turism och besöksnäring (T4.1), och som kan dra nytta av närheten till bl.a. Bettnessands havsbad och andra närliggande havsbad.
- Norrmjöle föreslås kunna utökas med ny bebyggelse åt sydväst (B4.4).
- Ett nytt bebyggelseområde i ett mycket attraktivt läge är under planering på Degermanbergets västvända sluttning (B4.3).
- Vid sidan om havsbaden är Lillskärsudden (Se4.1) en av få punkter inom delområdet där allmänheten kan se och uppleva havet. Omgivningarna kring udden är även bra fågellokaler.
- Lundvikssanden och Storvikssanden är väl lämpande för återskapande av öppna, betade strandängar (U4.3 och U4.4). Idag utgörs de av igenväxande stränder.
- Framtida av behov av ytterligare parkeringsmöjligheter vid de stora havsbaden Norrmjöle och Bettnessand kan behöva utredas.
- Med hänsyn till att hela delområdet har stora värden för badlivet samtidigt som bebyggelsestrycket är stort bör möjligheten att samordna befintliga och tillkommande avloppsanläggningar utredas.

Sörmjöleåns utlopp med värdefulla rastplatser för fåglar på de föränderliga sandbankarna. De flacka stränderna vid Lundvikssanden lämpar sig väl för restaurering av betade havsstrandängar

Delområdet Sörmjöle - Norrmjöle med ställningstaganden om användningen av mark- och vatten. Till kartan hör områdestabell.

Områdesbeskrivningar och riktlinjer, delområde Sörmjölje- Norrmjölje

Beteckningarna hänvisar till plankarta på föregående uppslag

Beteckning	Namn	Plan (prioriterade intressen)	Beskrivning	Genomförande/Villkor
Se4.1	Lillskärsudden	Strategisk besökspunkt	Udde inne i Mjölefjärden med bebyggelse och småbåthamn.	Se havet! Strategisk besökspunkt för allmänhetens tillgänglighet till och upplevelser av havet.
Se4.2	Betnessand	Strategisk besökspunkt	En av Umeå kommuns två viktigaste badstränder. Stor sandstrand med anslutande stor parkering och ett sommaröppet café.	Se havet! Strategisk besökspunkt för allmänhetens tillgänglighet till och upplevelser av havet.
Se4.3	Norrmjölje	Strategisk besökspunkt	En av Umeå kommuns två viktigaste badstränder. Stor sandstrand med anslutande stor parkering.	Se havet! Strategisk besökspunkt för allmänhetens tillgänglighet till och upplevelser av havet.
Se4.4	Kläppudden	Strategisk besökspunkt	Udde med klippor och fina utblickar över öppet hav. Vandring ut till udden. Se även U4.9.	Se havet! Strategisk besökspunkt för allmänhetens tillgänglighet till och upplevelser av havet.
U4.1	Kolonin	Friluftsliv	Sandstrand med stort attraktionsvärde för besökare, bl.a. i form av badstrand, Ba4.1.	Inga åtgärder
U4.2	Stavarberget	Friluftsliv	Sörmjölje närreklamationsområde med eljusspår och stigar.	Inga åtgärder
U4.3	Lundviksanden	Naturmiljö och landskapsbild	Grunt och igenvuxet strandområde vid Sörmjöljeåns utlopp. Stor sanbank i strandlinjen. Viktig rastlokal för fåglar.	Område lämpligt för återskapande av öppna, betade strandängar.
U4.4	Storviksanden	Naturmiljö och landskapsbild	Grunt och igenvuxet strandområde på sanddyner. Viktig rastlokal för fåglar.	Område lämpligt för återskapande av öppna, betade strandängar.
U4.5	Åhedåns utlopp	Friluftsliv och naturmiljö	Åhedåns utlopp med omgivande sandstränder (Ba4.3 och Ba4.4) och en bebyggd udde, Stor-Åhällan. Strandmiljöerna är förhållandevis lite påverkade av bebyggelse.	Särskilt angeläget att allmänhetens tillgång till hela området säkerställs.
U4.6	Betnessudden	Naturmiljö och friluftsliv	Skogklädd udde i direkt anslutning till Betnessands havsbad. Stig genom området.	Se Ba4.6 för förslag till åtgärder för att förstärka den öppna sandheden. I övrigt inga åtgärder.
U4.7	Utanånaset	Naturmiljö och friluftsliv	Liten klippa med orörd strand mellan bebyggelseområdena. Av stor betydelse för allmänhetens tillgänglighet till stranden.	Inga åtgärder
U4.8	Norrmjölje - Skataviken	Naturmiljö, kulturmiljö och friluftsliv	Öppen sandhed i anslutning till Norrmjöljeåns utlopp med bad och gammal hamn med kulturhistoriska värden.	Skötsel för att hålla sandheden fri från igenväxning ska tillåtas. Säkerställ allmänhetens tillgänglighet.
U4.9	Kläppudden	Naturmiljö och friluftsliv	En av få nästan obebyggda, stora uddar i kommunen. Strövvänliga marker med varierad topografi. Klippstränder och närhet till sandstränder.	Långsiktigt säkerställande för allmänheten och naturvärden genom kommunalt skydd som naturreservat.
U4.10	Nygrundet	Naturmiljö/fågelskydd	Blandskogsklädd ö av stort värde för häckande kustfåglar, bl.a. dvärgmåsar och bergand.	Ingen åtgärd
U4.11	Ytter-Åhällan	Naturmiljö/fågelskydd	Fågelskär med hög, sluttande profil och av mycket stor betydelse för häckande kustfåglar, bl.a. vitkindad gås, roska, skräntärna och tobisgrissla.	Ön bör ges ett skydd som fågelskyddsområde.
U4.12	Sörmjöljeån	Naturmiljö	Litet kustmynnande vattendrag som finns med bland Länsstyrelsens nationellt värdefulla vattendrag p.g.a. förekomst av kusharr och flodnejonöga.	Verksamheter som hindrar uppvandringen av fisk får inte förekomma.
U4.13	Nättingtjärnbäcken	Naturmiljö	Litet kustmynnande vattendrag som finns med bland Länsstyrelsens nationellt värdefulla vattendrag p.g.a. uppvandring av havsöring med god föryngring.	Verksamheter som hindrar uppvandringen av fisk får inte förekomma.

Beteckning	Namn	Plan (prioriterade intressen)	Beskrivning	Genomförande/Villkor
B4.1	Sörmjölje-Granberget	Bebyggelse	Skogsdominerat område med gles bebyggelse i utkanten av Sörmjölje och intill Botniabanan.	Förtätning av bebyggelse i sydvästra delen av Sörmjölje både inom och utanför befintlig detaljplan mellan Botniabanan och havet. Anslutning mot strandskydd utmed Sörmjöljeån beaktas. Avloppsfrågor bör utredas i syfte att finna den lämpligaste lösningen däribland t.ex. möjligheten att området omfattas av anslutning till Sörmjölje reningsverk alternativt tillskapande av samfälliga gemensamma lösningar. Möjligheten att ansluta till gemensam båthamn vid Brännäsudden ska beaktas.
B4.2	Sörmjölje-Lundvikbrånet	Bebyggelse	Delvis bebyggt område i utkanten av Sörmjölje och intill Botniabanan.	Förtätning av bebyggelse i sydöstra delen av Sörmjölje inom befintlig detaljplan mellan Botniabanan och havet. Möjligheten att ansluta till gemensam båthamn vid Lillskärsudden (Ha4.1) ska beaktas. Avloppsfrågor bör utredas i syfte att finna den lämpligaste lösningen däribland t.ex. möjligheten att området omfattas av anslutning till Sörmjölje reningsverk alternativt tillskapande av samfälliga gemensamma lösningar.
B4.3	Degermanberget	Bebyggelse	Västvänd skogstäckt sluttning med högt läge.	Möjligt nytt bebyggelseområde i ett attraktivt läge. Detaljplan. Bästa sätt att lösa avloppsfrågan bör utredas.
B4.4	Norrmjölje sydväst	Bebyggelse	Skogklädd sluttning vänd mot Norrmjöljeån.	Möjlig ny bebyggelse i sydvästra delen av Norrmjölje. Anslutning mot strandskydd utmed Norrmjöljeån beaktas. Detaljplan. Förutsättning är gemensamma lösningar för VA liksom att trafiksituationen utreds. I området finns privat anslutning till kommunalt vatten. För området gäller badvattendirektivet. Bästa sätt att lösa avloppsfrågan bör utredas. Möjligheten att ansluta till gemensam båthamn vid Skataviken ska beaktas.
B4.5	Djupvikskatan	Bebyggelse	Skogklädd sydsluttning nedanför Djupvikskataberget.	Möjlig ny bebyggelse i andra rad i anslutning till befintlig bebyggelse. Området bör omfattas av enskild gemensam anläggning för VA. Gemensam anläggning för båtar saknas.
B4.6	Jonskär	Bebyggelse	Möjlig ny bebyggelse.	Möjlig ny bebyggelse i andra rad i anslutning till befintlig bebyggelse. Detaljplan i syfte att säkerställa tillgänglighet till stranden. Området bör omfattas av enskild gemensam anläggning för VA. Gemensam båthamn vid Jonskärsviken.
T4.1	Stenviken	Turism och besöksnäring	Skogklädd väst- och sydsluttning innanför befintlig strandnära bebyggelse. Nära anslutning till Betnessands havsbad.	Möjligt område för utveckling av besöksnäring. Kan kopplas samman med Betnessand och övriga stränder inom "Umeås tio havsbad". Kopplingen mot Betnessand kan förstärkas genom återskapande av sandhed norr om badet, se U4.6. Området kan anslutas med befintliga vägar från två håll. Exploatering förutsätter detaljplan. Avgränsning mot befintlig bebyggelse bör göras. Exempelvis genom att nyttja befintligt skogsparti. För området gäller badvattendirektivet.
Ha4.1	Lillskärsudden	Småbåthamn och kulturmiljö	Småbåthamn, nyligen moderniserad, längst ut på udden. Sjöboddar.	Ingen åtgärd
Ha4.2	Skataviken	Småbåthamn	Småbåthamn med bra läge vid Norrmjöljeåns utlopp. Sjösättningsramp.	Inga åtgärder

Beteckning	Namn	Plan (prioriterade intressen)	Beskrivning	Genomförande/Villkor
Ha4.3	Kläppudden	Småbåthamn	Enkel småbåthamn med flytbryggor vid klippa, tillgänglig till fots. Läge inom U4.9 som är av stort värde för naturvård och friluftsliv	Inga åtgärder
Ha4.4	Vörterviken	Småbåthamn	Muddrad vik öster om Klössand	Möjligt läge för ny båthamn
Ha4.5	Jonskärs-viken	Småbåthamn	Nyanlagd småbåthamn i en muddrad mindre havsvik	Inga åtgärder
Ha4.6	Brännässets	Småbåtshamn	Småbåtshamn i närheten av badet med 40 platser. Tidigare fiskeläge som användes av fiskare från Sörmjöle och Hörnefors. Pågående utvecklingsarbete däribland 10 gästplatser samt uppförande av serviceutrymmen med toa, dusch osv.	Inga åtgärder
Ba4.1	Kolonin	Badplats	Badplats med sanddyner. Ett av "Umeås tio havsbad"	Viktigt att säkerställa allmänhetens tillgänglighet och införliva badstranden i det stråk utmed kusten som benämns "Umeås tio havsbad". Skötsel för att hålla stranden fri från igenväxning ska tillåtas
Ba4.2	Brännäsviken	Badplats	Stor sandstrand med mindre tennisbana. Läget är trångt direkt utanför befintlig bebyggelse. Ett av "Umeås tio havsbad"	Säkerställ allmänhetens tillgänglighet och införliva badstranden i det stråk utmed kusten som benämns "Umeås tio havsbad". Skötsel för att hålla stranden fri från igenväxning ska tillåtas
Ba4.3	Åhedåns utlopp	Badplats	Badstrand med fina sanddyner vid Åhedåns utlopp och intill udden Stor-Åhällan. Ett av "Umeås tio havsbad". Se även U4.5	Säkerställ allmänhetens tillgänglighet och införliva badstranden i det stråk utmed kusten som benämns "Umeås tio havsbad". Skötsel för att hålla stranden fri från igenväxning ska tillåtas. På sikt när området etableras som badplats är det önskvärt att även själva udden Stor-Åhällan införlivas i det område som är tillgängligt för allmänheten
Ba4.4	Ögerviken	Badplats	Badstrand med fina sanddyner inne i Ögerviken, intill udden Stor-Åhällan och med nära anslutning till Åhedåns utlopp. Ett av "Umeås tio havsbad". Se även U4.5	Säkerställ allmänhetens tillgänglighet och införliva badstranden i det stråk utmed kusten som benämns "Umeås tio havsbad". Skötsel för att hålla stranden fri från igenväxning ska tillåtas. På sikt när området etableras som badplats är det önskvärt att även själva udden Stor-Åhällan införlivas i det område som är tillgängligt för allmänheten
Ba4.5	Rosessand	Badplats	Två små sandstränder. Läget är trångt direkt utanför befintlig bebyggelse. Ingår i "Umeås tio havsbad"	Säkerställ allmänhetens tillgänglighet och införliva badstränderna i det stråk utmed kusten som benämns "Umeås tio havsbad". Skötsel för att hålla stranderna fria från igenväxning ska tillåtas
Ba4.6	Bettnessands havsbad	Badplats	Sandstrand. En av Umeå kommuns två viktigaste badstränder. Ett av "Umeås tio havsbad"	Införliva badstranden i det stråk utmed kusten som benämns "Umeås tio havsbad". Skötsel för att hålla stranden fri från igenväxning ska tillåtas. Även återskapande av öppen sandhed i området närmast norr om badplatsen kan tillåtas
Ba4.7	Skatasanden	Badplats	Sandstrand vid Norrmjöleåns utlopp. Stora ytor med sandhed som av de boende hålls öppen från igenväxning. Ett av "Umeås tio havsbad"	Säkerställ allmänhetens tillgänglighet. Införliva badstranden i det stråk utmed kusten som benämns "Umeås tio havsbad". Skötsel för att hålla stranden fri från igenväxning ska tillåtas
Ba4.8	Norrmjöle havsbad	Badplats	Sandstrand. En av Umeå kommuns två viktigaste badstränder. Ett av "Umeås tio havsbad"	Införliva badstranden i det stråk utmed kusten som benämns "Umeås tio havsbad". Skötsel för att hålla stranden fri från igenväxning ska tillåtas
Ba4.9	Kläppudden	Badplats	Klippor med badmöjligheter	Inga åtgärder
Ba4.10	Klössand	Badplats	Liten sandstrand med skyddat läge. Ett av "Umeås tio havsbad"	Säkerställ allmänhetens tillgänglighet. Införliva badstranden i det stråk utmed kusten som benämns "Umeås tio havsbad". Skötsel för att hålla stranden fri från igenväxning ska tillåtas
Ba4.11	Jonskär	Badplats	Liten sandstrand nära bebyggelse	Säkerställ allmänhetens tillgänglighet

De igenvuxna stränderna längst inne i Mjölefjärden kan restaureras till öppna betade strandängar.